

ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ВОРКШОПІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ТОЛЕРАНТНОСТІ

Наталя Мараховська,

доцентка, Маріупольський державний університет

Дослідження присвячено вивченню ролі культурно-мистецьких воркшопів для розвитку національної ідентичності та толерантності постраждалих від війни українців. У результаті інтерв'ювання внутрішньо та зовнішньо переміщених осіб виявлено, що соціально-психологічні труднощі адаптації та інтеграції українців в нові територіальні громади, культурні середовища та способи життя можуть послабити почуття належності та національної свідомості, спричинити комунікативні бар'єри, нетолерантні установки у зв'язку із нерозумінням культурних відмінностей, стереотипізацією та ставленням до представників інших соціально-культурних груп на основі спрощених або неправдивих уявлень.

Тому проведення культурно-мистецьких воркшопів для постраждалих від війни українців спрямовано на створення культуровідповідного середовища, котре являє собою інклюзивний,

безпечний і підтримуючий освітній простір. Поняття «воркшоп» у науковій літературі розуміють як організовані заходи обмеженої тривалості, орієнтовані на учасників, які об'єднані спільною діяльністю, працюють в одній галузі або мають спільні цілі, інтереси, потреби тощо. Під час воркшопів учасники впливають на хід проведення, застосовуючи відповідні прийоми, навички, ситуації. Крім того, важливим є результат воркшопу, наприклад, генерування нових ідей, пропозицій або (ре)дизайн продукту, процесу чи інновації (Ørngreen and Levinsen, 2017). Визначаємо поняття «культурно-мистецький воркшоп» як спеціально організований захід, який передбачає 1) занурення в твори мистецтва з метою здобуття знань про культуру рідної та інших країн; 2) обговорення суспільно значущих та чутливих тем, обмін різними точками зору з метою розуміння та прийняття іншої культури та її представників, розвитку толерантності до відмінностей, вдосконалення навичок спостерігати, інтерпретувати, аналізувати, оцінювати та співвідносити; 3) поєднання художнього аналізу із творчим письмом, формування вмінь емпатії та комунікативних вмінь, творчого самовираження та відкритості до міжкультурного навчання як стратегії

адаптації та інтеграції в інше соціально-культурне середовище, зміцнення психічного здоров'я та життєстійкості. Культурно-мистецькі воркшопи ґрунтуються на імерсивних арт практиках, які означають повільне занурення у мистецтво, активізацію когнітивних та афективних процесів.

Теоретико-методологічними засадами проведення запропонованих нами культурно-мистецьких воркшопів слугують концепція міжкультурної компетентності Д. Деардофф (Berardo and Deardorff, 2012), модель розвитку міжкультурної чутливості Дж. Беннета (Bennett, 2017) та програми Artful Thinking, розробленої Вищою школою освіти Гарвардського університету (Harvard Graduate School of Education, n.d.).

У процесі участі в таких воркшопах українці за допомогою імерсивних арт практик, аналізуючи твори мистецтва, вчаться зберігати національну ідентичність в умовах інкультурації; розвивати толерантність до відмінностей, культурну обізнаність і ширший світогляд; керувати своїм психічним станом; самовиражатися через творчу мистецьку діяльність; ділитися думками, ідеями, не боячись осуду чи дискримінації. Зміни у ставленнях, обізнаності та поведінці в майбутньому посилять

активність учасників у соціальному, політичному та культурному житті України та сприятимуть сталому розвитку держави.

Бібліографічний список:

Bennett, M. J. 2017. Developmental Model of Intercultural Sensitivity. The International Encyclopedia of Intercultural Communication [online] Available at: <https://doi.org/10.1002/9781118783665.ieicc0182> [Accessed 20 September 2023]

Berardo, K. and Deardorff, D. K. 2012. Building Cultural Competence: Innovative Activities and Models. Stylus Publishing.

Harvard Graduate School of Education, n.d. Artful Thinking [online] Available at: <http://pzartfulthinking.org/> [Accessed 16 September 2023]

Ørngreen, R. and Levinsen, K. T. 2017. Workshops as a Research Methodology. Electronic Journal of E-Learning, 15(1), pp.70-81.